

DIVORZIO A LA CATALANA

(Traducció de l'entrevista a "LA REPUBBLICA" 27/12/13. Concita de Gregorio)

Aquesta és una entrevista a un revolucionari vestit de gris. Un home que fora d'Espanya coneix poca gent i per un motiu, l'explica ell mateix: «Si hagués estat futbolista hagués jugat de mig. Aquesta era la meva posició de nen: centrecampista. Córrer i córrer. No m'agrada la política. És un mal necessari. Ho faig perquè no hi ha una altra manera per aconseguir fer allò que és possible». Es diu Artur Mas, és el president de la Comunitat Autònoma de Catalunya i està a punt de desencadenar un terratrèmol. Per Espanya i per Europa, per nosaltres. Ha iniciat un procés sense retorn, vol una Catalunya independent d'Espanya, ha fixat pel 9 de novembre del 2014 la data del referèndum als 7 milions i mig de ciutadans que governa, i què hi farem si Madrid diu que no es pot fer, què hi farem si Mariano Rajoy pica amb la vara de mando i diu que de cap de les maneres, que és inconstitucional. «Anirem a votar sigui com sigui», diu tranquil. Si no és el referèndum— «però ho serà, ho serà... » — està disposat a fer caure el seu govern abans de la data, 2016, i convocar immediatament eleccions anticipades transformant-les en un vot a favor o en contra de la independència. I si Europa diu que no, es farà igualment. Es diu Artur Mas i val la pena aprendre a conèixer-lo amb temps, escoltar-se'l.

És la vigília di Nadal. Just abans d'entrar al seu despatx surt per la portà Jordi Pujol, 83 anys, fundador del partit de Mas – Convergència – i durant 23 anys president de Catalunya. Un gegant de la política espanyola del segle XX. Pujol, en un italià perfecte, es para un moment a parlar de la no elecció Prodi. Indica amb precisió el nom de qui, segons ell, va orquestrar l'emboscada. Somriu, explica anècdotes del presumpte artífex. Coneix l'esdeveniment amb detalls subtils. Després pregunta per Renzi. Torna a somriure. «Bé, bona sort per al seu país. Recordi's quan parli amb en Mas que nosaltres els catalans no coneixem la xenofòbia. A Itàlia crec que sí. Aquí, no. El tema de la independència, al contrari del que passa a altres llocs, també a casa vostra en el passat amb la Lega, no té res a veure amb el menyspreu cap a l'estranger, cap al dèbil, ni és únicament un tema econòmic. Al contrari. Justícia i caritat, en això s'inspira la meva política des dels inicis. Tenim una llarga tradició com a terra de benvinguda, d'acollida. El catalanisme és una història de generositat, per tant del tot diferent al "leghisme". Però no faci esperar el president, si us plau. Em troba avui aquí perquè vinc a felicitar les festes, només parlem de tant en tant, però estic segur que les seves paraules seran les meves». Últim somriure.

Mas té 57 anys, és un home pacient i entrenat per esperar, va guanyar dues vegades les eleccions, però les aliances polítiques el van deixar a l'oposició, a la tercera victòria ha governat. Governava ara. Un "totcampista", diu gairebé amb vergonya, "però a la catalana" dels que de tant en tant també marca. Es refereix a un Xavi o un Iniesta. Pep Guardiola li ha dedicat recentment paraules d'entusiasme. Més que per Renzi, per entendre'ns. D'altra banda Mas es mira Renzi amb un interès atent: "Crec que ens entendríem bé, espero poder-lo conèixer aviat".

President, perquè vol una Catalunya independent ?

"No ho vull jo, ho volen els ciutadans. Miri els balcons i les finestres, miri les banderes penjades. A la ciutat i al camp, al centre i a la perifèria, a les cases dels que voten a la dreta i dels que voten a l'esquerra. És un moviment transversal i col·lectiu. Dos milions de persones van sortir als carrers l'11 de setembre, van fer una cadena humana . No hi havia ràbia als carrers, hi havia esperança . Era una festa . Els catalans volen anar a votar, ningú ens pot impedir fer-ho. Anar a votar és un tret definitori de la democràcia ".

Per què ara? Les raons no són les mateixes que fa deu o vint anys?

"Pel cansament, la fatiga. Perquè ja n'hi ha prou. Li hem donat a Espanya molt més del que ens ha tornat, sempre. Durant massa temps, massa. Ha durat massa. El matrimoni s'ha acabat. Ens podem separar civilitzadament, restant com a bons veïns ".

Per tant , és una qüestió econòmica, donar i rebre? És com voler desfer-se d'un pare que quan ja ets un adult et dona la paga i et diu què n'has de fer?

"És un pare que no estima el seu fill aquell que l'obliga a una relació de subordinació més enllà del temps lícit. Vivim en una condició d'inquilins d'un propietari hostil. Simplement: no acceptem aquestes condicions, són injustes. La nostra autonomia està en unes condicions de gran debilitat, tot depèn del govern central a qui històricament paguem impostos en una mesura molt superior al que després se'ns restitueix per a les necessitats de la nostra gent. Aquest és l'origen del greu dèficit fiscal que l'any passat ens va posar en condicions de demanar un préstec que estem tornant, que tornarem sencer. Però ja n'hi ha prou. "

Però sempre ingressos fiscals , autonomia en la gestió dels impostos, sempre estem parlant de diners.

" No, estem parlant de la nostra història. Jo tinc 57 anys, no he pogut estudiar en català, la meua llengua, a l'escola. Durant el franquisme estava prohibit. Avui dia tota la població és bilingüe. Les nostres tradicions, la nostra identitat no han pretès mai imposar-se a ningú. La nostra política és la de la inclusió, l'acceptació, des de sempre , i el respecte. Però nosaltres volem ser respectats , i aquest govern no ho fa. Les relacions amb el Partit Popular han arribat a ser molt difícils, de veritat ".

El líder històric del seu partit , Jordi Pujol , ha estat a la presó sota el règim de Franco . Manuel Fraga , un dels líders històrics del PP, va ser ministre de Franco . Potser la història ha fet que el PP es trobi avui en posicions molt conservadores i Convergència , el seu partit, més proper a l'esquerra, aliat d'Esquerra Republicana?

"No és una qüestió de dreta o esquerra. És cert que el partit popular espanyol té posicions, fins i tot sobre els drets, molt conservadores. I és cert que Convergència té integrants liberals, socialdemòcrates , demòcratacristianes i fins i tot comunistes. Zapatero ha perdut, a Espanya, en conseqüència el PP va guanyar les eleccions per àmplia majoria . Però a Catalunya és molt diferent . Aquí l'independentisme és de

debò transversal, i crec que arribar a la ruptura amb el govern central podria causar dificultats per als conservadors i els socialistes catalans amb resultats , fins i tot a nivell nacional, impredecibles. "

Vostè no va néixer independentista, s'hi ha convertit en els últims temps . Alguns podrien desconfiar, pensar que es tracta d'una elecció de conveniència. Que vostè va on bufa el vent.

"Personalment només tinc inconvenients. Només grans problemes. Jo no penso en mi, de fet , crec que sortiré aviat de la política. Com a molt faré un altre mandat si es donen les condicions, per portar endavant el projecte. Vull tornar a la meua vida. El que faig ho faig per un projecte col·lectiu de futur en el que m'he compromès. La política, com li he dit, no m'entusiasma. Em cansa però és necessària."

Vostè està a punt per fer caure el seu govern si Madrid diu que no al referèndum?

"Anirem a votar de tota manera, si. Però crec que el referèndum es farà."

I si guanya el no a la independència? Els catalans volen anar a votar però les enquestes diuen que, pel que fa a la pregunta, sí o no, estan a la meitat.

" Crec que guanyarà el sí. Però de totes maneres, el que hi ha en qüestió primer de tot és el dret a votar per expressar-se. Els Estats estan fets de ciutadans. Han de poder decidir. Després, per descomptat, assumiré la responsabilitat política del resultat, sigui quin sigui. "

Si Europa digués que no al referèndum?

"Les pressions són fortes. Els Estats sobirans no volen problemes si poden evitar-los. Hi haurà el precedent d'Escòcia, que votaran abans que nosaltres. Llavors vindrà Catalunya. També he considerat que, en un moment inicial, entre el referèndum i la proclamació de la independència, podríem quedar-nos fora d'Europa. No de l'euro: de la Unió . Seria una pena, perquè ens hi volem quedar. Hem de trobar un acord transitori per evitar l'expulsió de la Unió. No obstant això, demanarem tornar-hi. Volem romandre a l'euro, a la Unió , a Schengen i a l'OTAN "

Creu que el sistema us recolzaria?

"Els bancs no estan interessats en la política, el que busquem és la solvència . Els catalans tenen 28.000€ d'ingressos per càpita, com els alemanys. Els bancs espanyols tenen un 20 per cent del seu mercat aquí. En el món dels negocis no existeixen els ideals , existeix l'interès"

Catalunya està realment preparada per trencar amb Espanya? No es tracta només d'una manera per treure profit dels resultats de la votació i anar a Madrid per negociar un règim fiscal diferent i una major autonomia?

" No, la època política dels intermediaris, trucs sota mà, dels que tenen paraules diferents per a diferents interlocutors s'ha acabat. El segle XX ha acabat. Per descomptat , després d'un referèndum s'ha de negociar, és obvi. Es discuteix. Però

es discuteix com separar-se, mantenint unes bones relacions de veïnatge. Només això. No busquem la ruptura, busquem l'emancipació. En això no hi haurà marxa enrere ".

Em sembla molt optimista, més que els diaris del matí.

" Sóc un optimista amb els peus a terra. Sóc realista ".

Diuen que vostè no té el carisma suficient per liderar una revolució .

" Carisma? A l'escola m'anava bé en totes les matèries, però no destacava en cap. Sempre he complert amb el meu deure. En un moment vaig triar la política, després d'haver fet d'empresari. Va ser una elecció i la honoro. No sé si m'estimen, però crec que em respecten. En el fons ho prefereixo . "

Guardiola li té estima i el recolza. En canvi, vostè, creu que podria ser seguidor del Bayern de Munich?

"No fem bromes! El meu equip és Barça. El Bayern és el meu rival. Pep Guardiola és el meu amic "

Si Catalunya no pot anar a votar, què espera que passi ?

" El referèndum es durà a terme, i els catalans guanyaran. Ja ho veurà . Sinó, anirem a les eleccions anticipades . Crec que després encara m'hi hauré de quedar una mica. No serà fàcil, però res ha estat fàcil per a nosaltres . Mai "